

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.
BRINGÓHINTÓ KKT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERESKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya/Somogy/Tolna: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Ált. Isk., Pécs)
Békés/Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Bercsényi Miklós Gimnázium, Törökszentmiklós)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)
Dél-Pest: NAGY MÁRTA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: VETLÉNYI DÁVID (Baár-Madas Református Gimnázium)
Csongrád: BARANYI BETTINA (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves/Nógrád: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Komárom-Esztergom/Győr-Moson-Sopron: MÉSZÁROSNÉ NAGY ÉVA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Pest megye - kelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Pest megye - nyugat: KUJBUS ATTILÁNÉ (Szent Margit Gimnázium, Budapest)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárdá)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Kertvárosi Általános Iskola Eötvös József Székhelyiskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2014/15.
Körzeti forduló
5. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERESKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg a helyesen írt felsorolást vagy felsorolásokat!
 - vigasztal, bátyja, bakancs, edz, kitűnő*
 - vigasztal, bátja, bakkancs, edz, kitűnő*
 - vigasztal, bátyja, bakancs, eddz, kitűnő*
 - vigasztal, bátyja, bakancs, edz, kitűnő*
 - vigasztal, bátja, bakancs, edz, kitűnő*
- A *Jankó és a három elátkozott királykisasszony* című népmeséből idéztük az alábbi mondatot, de nektek kell helyesen szavakra tagolni. Hány szóból áll összesen? (A mondatban levő vesszőket nem jelöltük.)
Végignéztemigakételesőhattyúmezfürdőttazutánvártaaalegkisebbet.
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
- Állatos szólások, közmondások kulcsszavait adtuk meg. Melyik kulcsszóhoz lehet találni olyan szólást, közmondást, amelyben szerepel még egy állat, esetleg ugyanaz az állat még egyszer?
 - disznót*
 - egérrel*
 - csuka*
 - szamár*
 - tinó*
- Jelöljétek meg a felszólító módú igéket!
 - jönnöd*
 - maradsz*
 - áld*
 - vigyázz*
 - légy*
- Azokat a szavakat jelöljétek be, amelyekbe a kipontozott helyre beírható egy hárombetűs ige! Például: Z s í r OS.
 - HE...Ő*
 - M...ÁS*
 - C...A*
 - R...VÉNY*
 - FŐ...OS*
- Hónapok régi neveit írtuk le. Mi lehet a helyes sorrend a naptári év szerint?
1. új kenyér hava 2. jégbontó hava 3. enyészet hava 4. kikelet hava
 - 4231
 - 4213
 - 2431
 - 2413
 - 4123
- Melyiket kell vagy lehet hosszú ggy-vel írni?
 - je...úrű*
 - a...ad*
 - ro...aszt*
 - me...ek*
 - ha...*
- Olyan szóösszetételek utótagjait adtuk meg, amelyeknek ugyanaz az előtagjuk. Például: -jegy, -hullás, -rendszer → **csillag**jegy, **csillag**hullás, **csillag**rendszer. Ha sikerült kitalálni, mi lehet ez az előtag, akkor azokat a lehetséges utótagokat jelöljétek meg, amelyek ugyanígy alkothatnak vele összetett szót!
...-REKORD, ...-EGYETEM, ...-NÉZET
 - ...-ŰR
 - ...-ÖRÖKSÉG
 - ...-BÉKE
 - ...-IRODALOM
 - ...-MÁS

- Mit tesz az, aki valakit „*megtanít kesztyűbe dudálni*”? Mit jelent ez a szólás?
 - Párbajra hívja a másikat.*
 - Megzsarol valakit.*
 - Lehetetlent kér valakitől.*
 - Büntetéssel helyes viselkedésre nevel.*
 - Csalásra tanítja, bevezeti a bűn világába.*
- Mely kifejezések felelnek meg a három idegen szó valamelyikének?
memória mánia mottó
 - rögeszme*
 - tudás*
 - varázslás*
 - előszó*
 - emlékezet*
- Összesen hány (legalább kétbetűs) szó vagy toldalékos szóalak búj el az alábbi szóban?
S Z Á L L Í T Á S O K
 - legfeljebb 8*
 - legfeljebb 9*
 - legfeljebb 10*
 - több is, mint 10*
 - az előzőek egyike sem*
- Anagramma + j-ből ly. Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá rendezni úgy, hogy a j-ből ly legyen? Például: *apjuk* → *pulyka*.
 - kéjes*
 - vajat*
 - jegét*
 - bégje*
 - jelest*
- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a magánhangzók közül kizárólag „á”-t tartalmaz?
 - ragály*
 - államforma*
 - nagyobb vízi jármű*
 - házi szárnyas*
 - hordókészítő iparos*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- A „*megértő egér*” és társai. Különböző állatok vagy személyek megnevezéseit rejtettük el ilyen és ehhez hasonló jelzős szerkezetekben, amelyekben a jelző (*megértő*) magában foglalja, azaz a két végén bezárja a jelzett szót (*egér*). Ezeket azonban körülírással adjuk meg, például így: *együttérző rágcsáló*. Próbáljátok meg minél pontosabban, a körülírásnak megfelelően megfejteti őket! Minden megfejtés kételemű, és a *valamilyen valami / valaki* szó szerkezetnek felel meg.

1. <i>házasuló előd</i>	9. <i>tudálékoskodó him juh</i>
2. <i>kiábrándult paripa</i>	10. <i>borotvátlan ajtónálló</i>
3. <i>kipusztult vízi állat</i>	11. <i>megalázkodó nagy rágcsáló</i>
4. <i>fegyvertől vérző kutya</i>	12. <i>elnéző kölyök medve</i>
5. <i>pityergős tollforgató</i>	13. <i>növekvő pocakú madár</i>
6. <i>ötletelen tetőfedő</i>	14. <i>siettető rágcsáló</i>
7. <i>elmerengő asszony</i>	15. <i>kiterült tapsifüles</i>
8. <i>bezárattott hal</i>	16. <i>fejés himkecske</i>